

An aerial photograph of Tampere, Finland, showing a dense urban landscape. In the foreground, a modern cable-stayed bridge spans across a river. The bridge has a prominent white pylon and numerous stay cables. Several boats are docked along the riverbank. The city buildings are a mix of brick and modern concrete structures. In the background, a tall brick chimney stands out against the sky, and a construction crane is visible. The sky is overcast with grey clouds.

Tampereen keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma

Työohjelman tiivistelmä 10.5.2023

Johdanto

Tampereen keskustan liikenneverkko-suunnitelma (TAKLI) hyväksyttiin kaupunginhallituksessa huhtikuussa 2013. Tampereen keskustan liikenneverkko-suunnitelmassa laadittiin keskustan liikenteellinen visio vuodelle 2030 ja määritettiin vision toteuttamisstrategia ja siihen sisältyvät kärkitoimenpiteet.

Pormestariohjelmassa vuosille 2021–25 todetaan, että Tampereen keskusta laaditaan kaikkia liikennemuotoja käsittävä liikennejärjestelmäsuunnitelma, jossa hyödynnetään digitalisaation sekä älyliikenteen ratkaisuja. Liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan liikennetoimikunnan ohjauksessa.

Parhailaan tehdään Tampereen kantakaupungin vaiheyleiskaavan päivitystä, jonka osana päivitetään keskustan strateginen osayleiskaava. Keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma on myös yleiskaavan taustaselvitys.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen on huomioitu myös Tampereen strategiassa 2030 – Tekemisen kaupunki sekä koko valtuustokaudelle laaditussa palvelusuunnitelmassa.

Nyt käynnistyvän työn tavoitteena on laatia keskusta-alueen kattava liikennejärjestelmäsuunnitelma (LJS), joka ohjaa hanke- ja aluesuunnittelua noin seuraavat kymmenen vuotta. Suunnitelman aikatahtäys (visio) ulottuu vuoteen 2040.

Työn sisältö

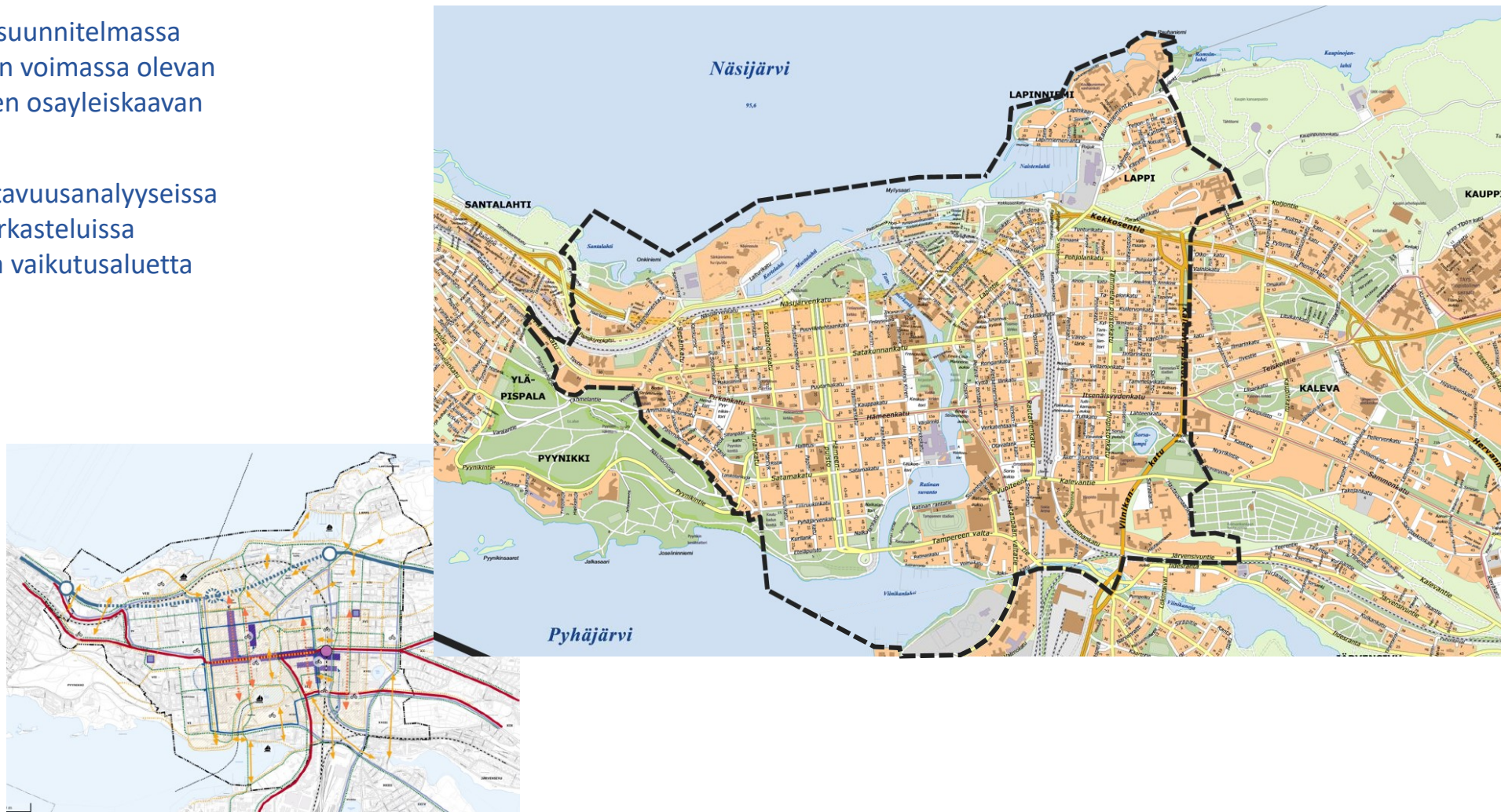
1. Suunnittelualue
2. Visio ja tavoitteet
3. Täydentävät selvitykset
4. Liikenneverkot
5. Liikenteelliset analyysit
6. Hankesuunnittelu ja priorisointi
7. Dokumentointi ja raportointi
8. Tiedottaminen ja vuoropuhelu
9. Projektin ohjaus ja työn eteneminen

1 Suunnittelualue

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tarkasteltava alue on voimassa olevan keskustan strategisen osayleiskaavan alue (kuva 1).

Keskustan saavutettavuusanalyseissa sekä verkollisissa tarkasteluissa tutkitaan laajempaa vaikutusalueetta

2 Visio ja tavoitteet

Vuoden 2013 liikenneverkko-suunnitelman visio ja tavoitteet ovat pääosin edelleen hyviä.

Tavoitteita täsmennetään 8.2.2023 järjestettävässä tavoitetyöpajassa. Tavoitteita konkretisoidaan kuntalaisille järjestettävässä kyselyssä.

Lähtökohtia:

- Kaupunkistrategia=> Tampereen strategia
- Keskustan strateginen osayleiskaava
- Tampereen keskustan kehittämisohjelma
- Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma
- Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma
- Pyöräliikenteen kehittämisohjelma
- Pysäköintipolitiikka
- Seudun joukkoliikenteen kehityskuva
- Tampereen liikenteen tulevaisuuden skenaariot

TAKLI 2013: tavoitteet ja keinot

Kävelypainotusta vahvistetaan ydinkeskustassa luomalla keskustaan hidaskatualueita sekä laajentamalla nykyisiä kävelykatuja pohjois-eteläsuunnassa. Hämeenkadun roolia jalankulun pääakselina vahvistetaan entisestään. Tammerkosken ylittäviä ja sen rantoja seuraavia reittejä kehitetään määrätietoisesti. Tavoitteena on keskittää jalankulkua viihtyisille, turvallisille ja virikkeellisille reiteille.

Pyöräilyn asemaa keskustassa selkiytetään ja toimintaedellytyksiä vahvistetaan. Tavoitteena on toteuttaa keskustaan kattava pyöräteiden ja kaistojen verkko ja keskittää pyöräpysäköintiä laadukkaisiin pyöräpysäköintilaitoksiin. Kitka jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden välillä minimoituu, kun vilkkaimilla väylillä jalankulkijat ja pyöräilijät erotetaan omille väylilleen.

Joukkoliikenteen sujuvuus keskustassa turvataan kehittämällä joukkoliikenteen laadukkaita, joilla toteutetaan joukkoliikenne-etuksia. Kaupunkiraitiotie muodostaa tulevaisuudessa Tampereen joukkoliikentejärjestelmän rungon ja Hämeenkatu keskustassa joukkoliikenteen pääakselin.

Pysäköinti keskitetään ja järjestelmän käyttöä tuetaan reaaliaikaisella informaatiolla ja selkeällä opastuksella. Autolla keskustaan saapuva henkilö jalkautetaan tehokkaasti ja laadukkaasti ja näin minimoidaan pysäköintipaikkaa etsivän liikenteen määrä.

3 Täydentävät selvitykset

Työssä laaditaan **kohdeanalyysit kolmesta pohjoismaisesta esimerkkikaupungista**, joiden voidaan katsoa olevan esimerkillisiä keskustan liikenneratkaisujen kehittämisessä.

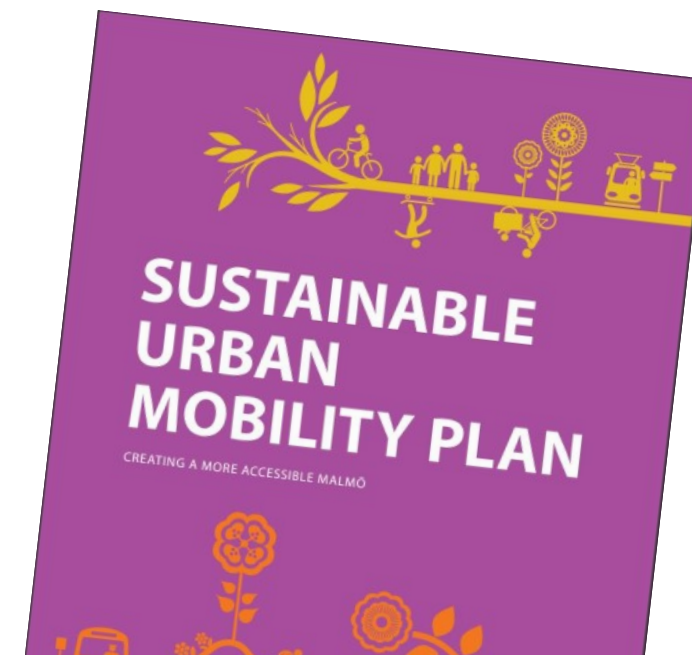
Huomionarvoista on myös

- miten tulokseen on päästy,
- mitä suunnitelmia ja päätöksiä on tehty.

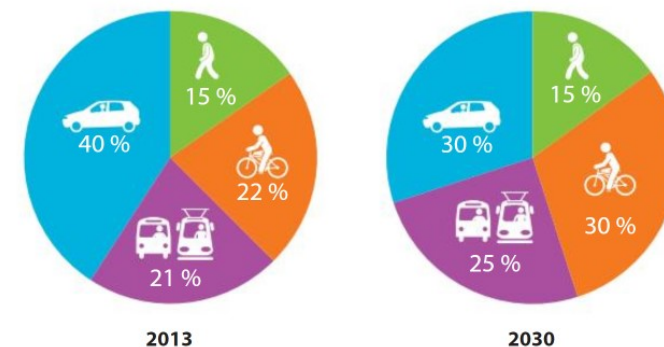
Keskeiset päätelmät kootaan pääraporttiin, tarkempia detaljeja viedään työraporttiin.

Kohdeanalyysi hyväksytetään ohjausryhmän kokouksessa 3. Tilannekatsauksia pidetään aikaisemmissa kokouksissa.

Työn aikana laaditaan **tiivis älyliikenteen yleinen konseptisuunnitelma**, joka kattaa kaikki liikennemuodot. Konseptisuunnitelmaan kerätään mahdollisia älyliikenteen ratkaisuja, joilla on mahdollista tukea liikkumisen sujuvuutta, turvallisuutta, liikkujien tietoisuutta, kulkutavan valintaa sekä liikenteen päästötavoitteita.

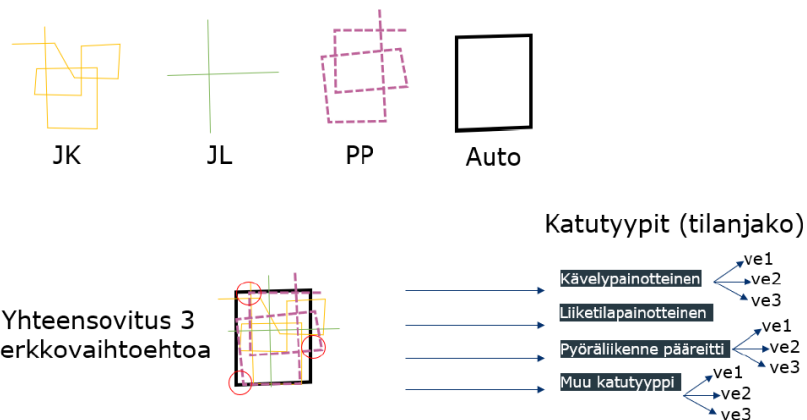
Objective for inhabitants' trips*
The major change required in order to create a more balanced modal split in a growing city is increased shares of cycling and public transport at the expense of car traffic. This creates opportunities for a development towards a more socially, environmentally and economically sustainable city.

4 Liikenneverkot

Työssä määritellään tavoiteliikenneverkot kaikille kulkumuodoille

- Toiminnallisten tavoitteiden ja **kulkumuotoja koskevien painotusten määrittely on työssä keskeisessä roolissa.**
- Työssä keskitytään katujen **liikenteellisen roolin ja tyyppiratkaisujen määrittämiseen.**
- Liikenneverkollisia vaihtoehtoja tutkitaan pääosin jalankulun, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen osalta sekä pysäköintiratkaisulle **-> max 3 verkollista vaihtoehtoyhdistelmää.**
- Verkkotarkastelujen pohjana käytetään keskustan strategisessa osayleiskaavassa määriteltyjä em. kulkumuotojen tavoiteverkkoja sekä maanalaisen ja kadunvarsipysäköinnin tavoitetilaa.

• Jalankulku

- Hitaan liikkumisen alueen määrittäminen / päivitys
- Kävelyn pääreitit ja kävelykatuna kehitettävät kadut & teemareitit

• Pyöräliikenne

- Lähtökohtana kaupungin laatima tavoiteverkko (**fokus erityisesti kipupisteisiin**)
- Pyöräpysäköinnin kehittämistarpeet (yhteenkytkentä: Tampereen pyörä- ja sähköpotkulautapysäköinnin yleissuunnitelma)

• Joukkoliikenne

- Raitiotiejärjestelmän laajentumisen myötä Hämeenkadulle sijoittuvan bussimäärän arviointi ja rooli sekä sijoittuminen keskustan muille kaduille, kaukoliikenteen reitit
- Yhteenkytkentä: joukkoliikenneterminaaliselvitys

• Moottoriajoneuvoliikenne

- Keskustakehän sisäpuolisen alueen katujen toiminnallinen määrittely (mm. tilanjako, nopeusrajoitus, kadunvarsipysäköinti)
- Hämeenkatua risteävät kadut, keskustakehän kehittäminen
- Lähtökohtaisesti **ei esitetä verkkoon merkittäviä muutoksia.** Tulevaisuuskeskustelu esim. pääkatujen osalta kuitenkin paikallaan.

• Pysäköinti

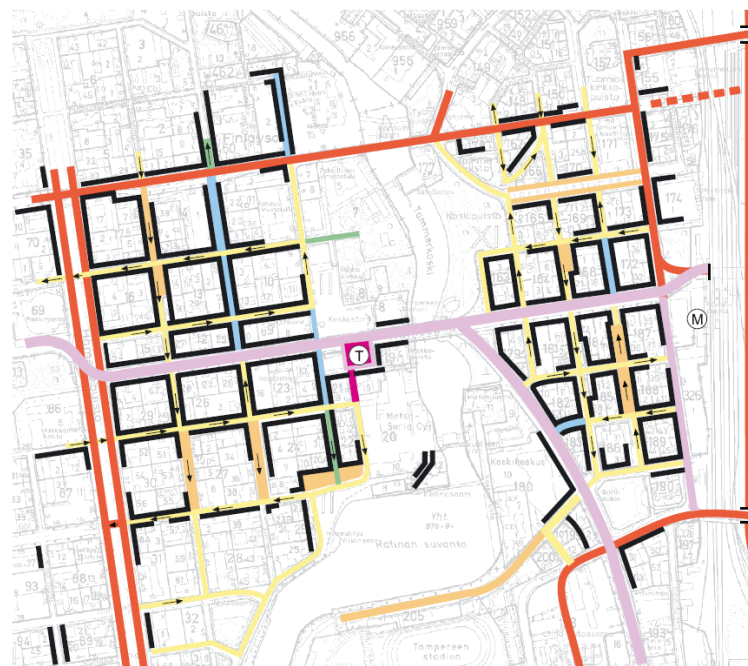
- Ydinkeskustan pysäköinnin YS (2921), pysäköintipolitiikka sekä pysäköintitutkimukset lähtökohtana + viimeisimmät parkistoselvitykset
- Toimet kadunvarsipysäköinnin ohjaamiseksi nykyistä tehokkaammin pysäköintilaitoksiin

5 Liikenteelliset analyysit

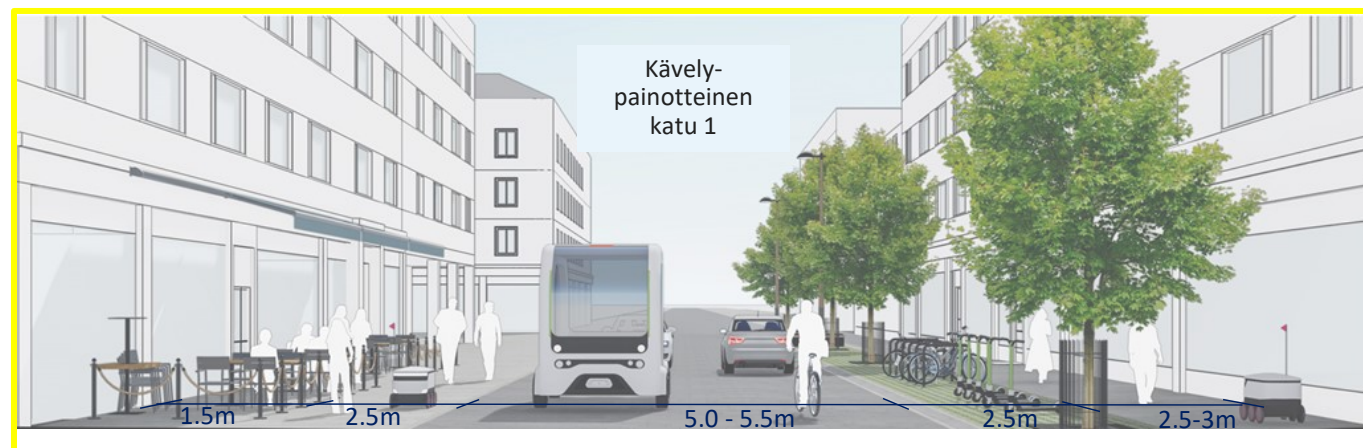
- Ajoneuvoliikenteen kysyntä- ja liikenteelliset toimivuustarkastelut Tampereen kaupunki hankkii erillisenä työnä.
- Tarkastelujen liikennekysyntä arvioidaan vuoden 2040 maankäyttörakennetta vastaavaksi.
- Erillistoimeksiantona tehtävät toimivuustarkastelut tehdään juuri valmistunutta keskustan uutta Dynameq liikennemallia käyttäen.
- Keskustan liikennemalliin on kuvattu nykytilanne sekä vuoden 2040 ennustetilanne. Tarvittaessa hyödynnetään myös kaupunkiseudun TALLI-mallia.
- **Liikennesimulointien osalta työhön sisältyy tehtävien toimivuustarkastelujen ohjelmointi sekä tulosten analysointi ja hyödyntäminen suunnittelussa.**
- Toimivuustarkasteluissa lähtökohtana käytetään **tavoiteltavaa autoliikenteen kulkumuoto-osuutta**. Mahdollisista herkkyystarkasteluista keskustellaan tarkemmin työn aikana.

6 Hankesuunnittelu ja priorisointi

- Katukehä ja sen ulkopuoli
 - Toiminnallisen periaatteen osoittavat kaaviot (toiminnallisin symbolimerkinnöin), liikennetilän poikkileikkaukset, havainnekuvat
- Katukehän sisäpuoli
 - Ideasuunnitelmataso. Lähtökohtana verkkotasolla määritellyt katutyypit ja niiden alavaihtoehdot (3), joista esitetään/sovitetaan kullekin katuosuudelle sopivin ratkaisu (vaihtoehtojen sopivuudesta laaditaan tarvittaessa vertailuja)
 - mm. katujen suuntaisuus ja kaistoitus
 - liikennetilän jakautuminen eri kulkumuotojen ja oheistoimintojen (pysäköinti, pyöräpysäköinti, penkit, puut) välillä.
 - Suunnitelma on tarkkuudeltaan viitteellinen.
- Mahdollisten muiden tarkempien fyysisten suunnitelmien laadinnasta sovitaan erikseen.
- Työssä määritellään tärkeimmät hankkeet sekä liikennejärjestelmän toteutuminen vaiheittain.

Kuva 5-1. Tammelan katuverkon muutostarpeet ja muutosten yleiskuvaukset.

7 Dokumentointi ja raportointi

- Työn lopputuloksena tuotetaan havainnollinen ja selkeä saavutettava loppuraportti päätöksenteon tueksi.
- Tausta-aineistot ja esimerkiksi vaihtoehtojen tarkempi vertailu esitetään teknisessä taustaraportissa (pdf).
- Työn aikana ylläpidetään esittelykalvosarjaa (pptx), joka projektin lopussa viimeistellään esittelymateriaaliksi.

8 Tiedottaminen ja vuoropuhelu

- **Neljä uutista**
 - LJS tavoitteet & kysely verkoista
 - Kysely katutyypeistä
 - Liikenneverkot ja tilanjako sekä katutyypikyselyn tulokset
 - Loppuraportista tiedottaminen
- Kaupungin verkkosivuille tietoa hankkeesta + linkit kyselyihin
 - <https://www.tampere.fi/kaupunkisuunnittelu/kaupunkiymparisto-uudistuu/keskustan-liikennejarjestelma-suunnitelma>
- **Asukaskyselyt 2 kpl**
 1. tavoiteverkkojen kommentointi
 2. katutilan käyttövaihtoehdot
- **Työpajat 4 kpl**
 1. Tavoitetyöpaja (sidosryhmät)
 2. Asiantuntijatyöpaja (pysäköinti ja logistiikka)
 3. Liikenneverkkotyöpaja (sidosryhmät)
 4. Vaikutusarvioinnit ja hankkeiden priorisointi (sidosryhmät)
- **KH esittelyt ja loppuseminaari**
- **Kokoukset**
 - Ohjausryhmä = liikennetoimikunta (6 kpl kokouksia)
 - Työryhmä (7 kpl kokouksia)
 - Pienemmät ”nyrkit”

Vuorovaikutuksen tavoitteet

- Toimivaan vuorovaikutukseen pyritään avoimella ja monipuolisella tiedotuksella, keräämällä kuntalaisten näkemyksiä ja ideoita, järjestämällä osallistumismahdollisuuksia sekä tekemällä yhteistyötä eri osapuolien kanssa.
- Esittelymateriaaleista tehdään kansantajuista: selkeää, havainnollista ja ymmärrettävää.
- Vuorovaikutustoimet nivotaan suunnitteluprosessiin niin, että molemmat tukevat toisiaan.
- Tavoitteena on tuottaa päätöksentekoon vuorovaikutteisen suunnittelun avulla hyvä, perusteltu liikennejärjestelmäsuunnitelma, jonka mahdollisimman laaja joukko voisi hyväksyä.
- Toimiva vuorovaikutus edesauttaa hankkeen etenemistä, helpottaa päätöksentekoa ja sitoutumista suunnitelman toteuttamiseen.

9 Projektin ohjaus

Ohjausryhmä (liikennetoimikunta):

Alexi Jäntti, apulaispormestari

Kalervo Kummola, kaupunginvaltuusto

Kirsi Kaivonen, kaupunginvaltuusto

Marika Puolimatka, kaupunginvaltuusto

Jaakko Stenhäll, kaupunginvaltuusto

Heikki Liimatainen, Tampereen yliopisto

Juha Sammallahti, Pirkanmaan ELY-keskus

Markus Sjölund, Tampereen kauppakamari

Tapani Touru, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä

Jukka Lindfors, kaupunkiympäristön palvelualue

Ari Vandell, liikennejärjestelmän suunnittelu

Mika Periviita, Tampereen seudun joukkoliikenne

Laura Puhakka, sihteeri

Työryhmä:

Ari Vandell, liikennejärjestelmän suunnittelu

Katja Seimelä, liikennejärjestelmän suunnittelu

Timo Seimelä, liikennejärjestelmän suunnittelu

Iina Laakkonen, asemakaavoitus

Dani Kulonpää yleiskaavoitus (varahlö Pia Hastio)

Anna Levonmaa / Mirjam Larinkari viheralueet ja hulevedet

Jouni Sivenius kuntatekniikan suunnittelu (varahlö Pasi Palmu)

Minna Seppänen ja Mikko Siitonen Viiden tähden keskusta

Juha-Pekka Häyrynen Tampereen seudun joukkoliikenne (varahlö Petri Hakala)

Ramboll:

Projektipäällikkö

Projektisihteeri

Vuorovaikutus

Katujen yleissuunnittelu

Laadunvarmistus

Pysäköinti

Joukkoliikenne

Älyliikenne

Logistiikka

Lauri Vesanen

Leena Manelius

Anne Vehmas

Juho Suolahti

Riikka Salli

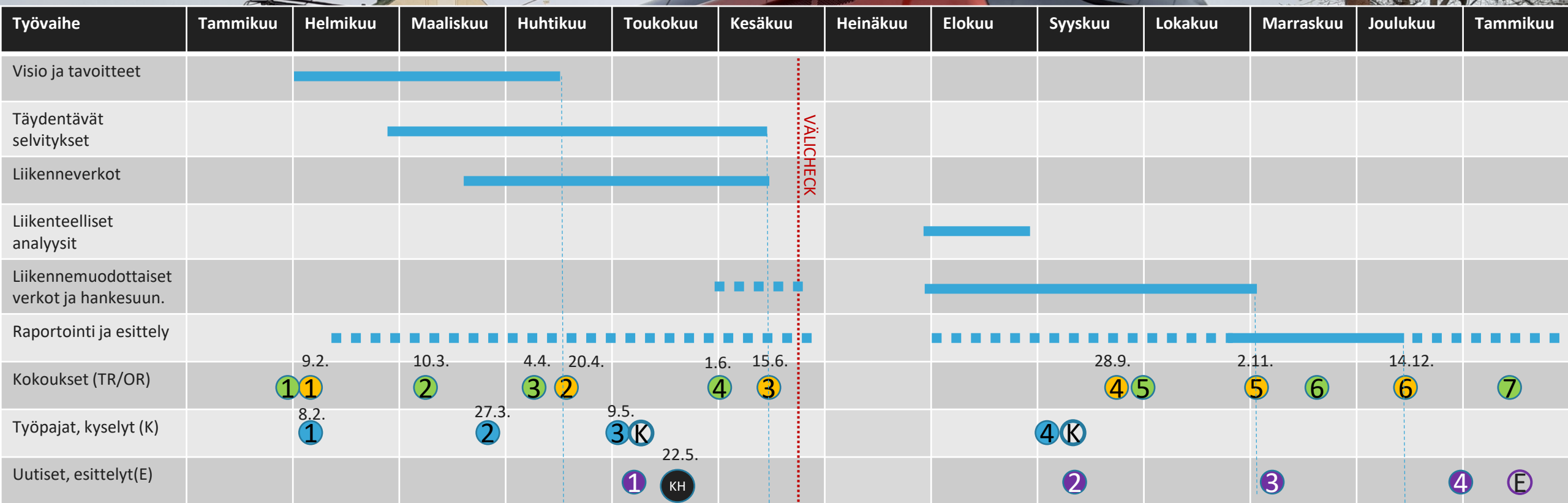
Riku Jalkanen

Juulia Hyvärinen

Alexi Vesanto

Riku Ilomäki

Alustava aikataulu

VÄLICHECK

- Ohjausryhmä
- Työryhmä